

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

Cap. 1. Eius dignitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

DE
DISPOSITIONE
 ET PARTIBVS
 ORATIONIS.
 LIBER SEXTVS.

Eius dignitas.

CAPVT PRIMVM.

*Dispositio
 nis excel-
 lentia.*

V ingenij fontes inuentio, sic iudicij, Dispositio recludit, quae nulla virtus ad pulchritudinem orationis aptior, concinniorve reperiri potest; ut à qua omnis concinnitas, & praecipuus emergit in structura decor: Neque enim, ut ait Quintilianus, quanquam fuis omnibus membris, statua sit, nisi collocetur: & si quam in corporibus nostris, aliorumve animalium partem permutes, atque transferas, licet habeat eadem omnia, prodigium sit tamen. Et artus etiam leuiter loco moxi, perdunt, quo viguerunt vsus: & turbati exercitus sibi ipsi sunt impedimento. Nec mihi videntur errare, qui ipsam naturam stare ordinis putant, quo confuso peritura sunt omnia: sic oratio carens hac virtute tumultuetur necesse est, & sine rectore fluitet, nec cohaereat sibi, multa repetat, multa transeat, velut nocte in ignotis locis errans, nec initio, nec sine proposito casum potius quam consilium sequatur. Hæc ille.

Ex quibus multorum huius temporis scriptorum imperitiam redarguas, qui præ ferui- do quodam ingenij calore accingunt se ad

scribendum, antequam quid velint, aut quomodo, secum fuerint meditati.

Quamobrem toto orationis cursu videas volantem stylum, & ludibundum, qui inanes vndique sterculos aucupatur, solidæ rationis patum, aut nihil habet. Destituitur enim iudicio, quæ pars est eloquentiæ optima, ac per totum corpus sermonis æqualiter diffusa: huius pondere subsultans leuitas firmatur, imperfecti ingenij fortis veluti lambuntur, & formantur, omnis denique ratio, ac cultus enitescit.

De prudentia Dispositionis, & iudicio.

CAPVT II.

Primæ partes dispositionis sunt ex amplæ rerum copia, quas siue lectio authorum suggererit, siue fons ingenij profuderit, pauca, & præclara seligere. Vehementer enim errant (quod superius docui) qui in eo decus eloquentiæ situm existimant, si quam maxime prolizas orationes habeant, & nihil eorum, endæ.

G g 2   quæ

*Statua
 fiat per or-
 dinem.
 Ordo.*